Ankenævnet for Forsikring

Den 27. september 2017 blev i sag nr. 90430:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx

mod

Codan Forsikring A/S
Gl. Kongevej 60
1790 København V

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har familieforsikring med afbestillingsforsikring i Codan Forsikring A/S. Han klager ved sin advokat over, at selskabet har afvist at yde dækning i forbindelse med afbestilling af en rejse pga. sygdom.

Selskabet har afvist at yde forsikringsdækning med henvisning til, at klagerens tilstand ikke havde været i en stabil god fase i to måneder forud for betalingen af depositum. Selskabet har endvidere henvist til, at der ikke er tale om, at rejsen ikke kunne gennemføres grundet akut sygdom. Selskabet har anført, at forsikringen ikke dækker afbestilling som følge af flyveskræk, fobier, andre psykiske reaktioner og lignende tilstande. Selskabet har også henvist til, at klageren ikke havde anmodet SOS om en medicinsk forhåndsgodkendelse.

I klageskema af 10/4 2017 til nævnet har klagerens advokat bl.a. anført:

> "**1. Sagsfremstilling, kort redegørelse for sagen. Supplerende redegørelse kan evt. vedlægges.**
>
> Hermed fremsendes sagsfremstillingen på vegne af vor klient, [klageren], [adresse] Baggrunden er følgende:
>
> Den 15. august 2015 betalte klager kr, 4.390,- i depositum på en rejse til udlandet med [rejseselskab]. Rejsen kostede i alt kr. 21.950,-. Klagers helbredstilstand var udmærket, så han kunne gennemføre rejsen på almindelig vis, bilag 1.

Den 19. september 2015 betalte klager restbeløbet. Klagers helbredstilstand var uændret, bilag 2.
Den 15. og 17. november 2016 ændres helbredstilstanden. Klager må søge læge.
Lægen fraråder, at rejsen gennemføres. bilag 3. Herefter kontakter klager rejsebureauet og aflyser rejsen den 18. november 2016.

2. Hvad vil du konkret opnå hos selskabet? (skal udfyldes)

Klager er kernekunde i forsikringsselskabet, Codan. Her har han en 50unik Familieforsikring med en Verdensrejsedækning, bilag 4. Klager anmoder herefter forsikringsselskab om at erstatte den aflyste rejse i henhold til policens bestemmelser. men det afslår selskabet, bilag 5."

Selskabet har i brev af 2/5 2017 til nævnet bl.a. anført:

"Forsikringstager har familieforsikring med rejseforsikring, herunder afbestillingsdækning ('Rejseplus') hos Codan. Han er utilfreds med, at vi har afvist at dække afbestillingen af en rejse til [udlandet].

Vi har afvist dækning af flere årsager. For det første var forsikringstagers tilstand ikke i en stabil, god fase i to måneder forud for betalingen af rejsens depositum. Endvidere skyldtes afbestillingen ifølge journalen fra egen læge, at han var utryg og egentlig helst vil blive hjemme for rejsen, selv om der ikke var noget rent lægeligt, der forhindrede ham i at tage af sted. Der var således ikke tale om, at rejsen ikke kunne gennemføres grundet akut sygdom. Endelig undtager betingelserne direkte afbestilling som følge af flyveskræk, fobier, andre psykiske reaktioner og lignende tilstande.

Sagsfremstilling

Ferien til [udlandet] var bestilt med afrejse den 23. november 2016. Forsikringstager betalte depositum den 15. august 2016 og restbeløbet den 19. september 2016 (advokaten har ved en fejl angivet årstallet som 2015 i klagen til ankenævnet).

Forsikringstager ringede til os den 30. september 2016 og oplyste, at han skulle rejse til [udlandet] den 23. november 2016. Han oplyste, at han får til tjek for hjertet hvert andet år, og at han lige havde været til tjek i august. Lægen havde sagt, at alt så fint ud, og at han godt må rejse. Forsikringstager ønskede, at sagsbehandleren skrev til ham, at han var dækket på rejsen. Sagsbehandleren oplyste, at såfremt forsikringstager var i en stabil god fase i to måneder op til afrejsen, er han dækket af sin rejseforsikring på rejsen. Sagsbehandleren tilbød i den forbindelse at sende forsikringstageren forsikringsbetingelserne.

Sagsbehandleren fortalte endvidere, at et planlagt kontrolbesøg, hvor der ikke foretages ændringer i medicin, behandling mv. ikke betragtes som et lægebesøg, hvor der skal søges medicinsk forhåndsgodkendelse. Hun oplyste videre, at hvis forsikringstager var i tvivl, kan han søge medicinsk forhåndsgodkendelse på www.sos.eu. Det, forsikringstager fortalte, skulle dog ikke have indflydelse på dækning under rejsen.

Forsikringstager ringede igen til os den 21. november 2016. Han havde været ved at søge om forhåndsgodkendelse, som sagsbehandleren havde anbefalet ved sidste samtale, og SOS havde anmodet om mere journalmateriale. Han spurgte, om det var nødvendigt, da egen læge frarådede ham at rejse grundet hjertet. Sagsbehandleren bad forsikringstageren om at sende dokumentation fra egen læge samt rejsedokumenterne.

Den 1. december 2016 modtog vi dokumentation for betaling af rejsen. Heraf fremgik, at rejsen var bestilt den 5. august 2016, og at rejsen som nævnt var betalt af to omgange henholdsvis den 15. august og 19. september 2016.

Vi anmodede forsikringstager om at fremsende sin journal for perioden fra den 12. juni til den 23. november 2016.

Forsikringstager fremsendte herefter sin sygehusjournal frem til den 21. september 2016.

Journaloplysningerne gav et noget andet indtryk af forholdene, end det forsikringstager havde givet telefonisk. Ved e-mail af 13. december 2016 afviste vi dækning med henvisning til, at forsikringstager ikke havde været i en stabil god fase i to måneder forud for betalingen af rejsens depositum.

Forsikringstager klagede samme dag telefonisk over afgørelsen. Han oplyste nu, at afbestillingen ikke skyldtes hjertet, men generel utilpashed - muligvis influenza - den 18.-19. november 2016. Vi bad forsikringstager om at indsende lægedokumentation på, hvorfor han var frarådet at rejse.

Forsikringstager fremsendte herefter en udtalelse af 21. december 2016 fra egen læge. Vi fastholdt ved e-mail af 28. december 2016 vores afgørelse. Forsikringstagers advokat klagede ved brev af 3. februar 2017 over afgørelsen.

Vi indhentede herefter journalen fra egen læge. På baggrund heraf fastholdt vi ved brev af 29. marts 2017 vores afgørelse. Vi supplerede begrundelsen med, at der ifølge journalen ikke var medicinsk begrundelse for at aflyse rejsen. Årsagen til afbestillingen skyldtes således blot en generel utryghed og manglende lyst til at rejse. Der var således ikke tale om, at rejsen ikke kunne påbegyndes på grund af akut alvorlig sygdom. Vi bemærkede endvidere, at forsikringen direkte undtager dækning, såfremt årsagen til afbestillingen skyldes flyveskræk, forbier, andre psykiske reaktioner eller lignende tilstande. Endelig bemærkede vi, at forsikringstager ikke trods rådgivning herom havde indhentet en medicinsk forhåndsvurdering.

Sagen er herefter indbragt for ankenævnet.

Vores vurdering af sagen

Foranlediget af klagen har vi gennemgået sagen på ny men finder ikke grundlag for at ændre vores afgørelse.

Ifølge forsikringsbetingelsernes pkt. 8 dækker forsikringen, hvis rejsen ikke kan gennemføres, fordi sikrede bliver akut syg eller kommer alvorligt til skade, og en læge vurderer, at rejsen vil forværre sygdommen eller skaden væsentligt eller i øvrigt skade helbredet.

Forsikringen dækker i henhold til pkt. 8.4 ikke årsager til afbestilling, der var til stede eller var symptomgivende, da rejsen blev bestilt eller ved betaling af depositum.
Er der tale om, at sikrede har en eksisterende sygdom, skal sygdommen i henhold til betingelsernes pkt. 6.1 have været i en stabil god fase i mindst 2 måneder inden rejsen bestilles eller ved betaling eller delbetaling af rejsen. Ved stabil god fase forstås, at tilstanden har været stationær uden nogen form for ændring, udvikling eller periodisk forværring, som har:

- krævet kontakt til læge (ud over regelmæssige kontrolbesøg)
- medført justering eller plan om ændring af behandling/medicinering
- medført plan om yderligere undersøgelser, behandling eller hospitalsindlæggelse.

Hvis sikredes sygdom/tilskadekomst ikke var i stabil god fase, skal sikrede indhente forhåndsgodkendelse, jf. betingelsernes pkt. 6.2.

Endelig fremgår det af de generelle undtagelser i pkt. 6, at dækningen ikke omfatter skader i form af flyveskræk, fobier, andre psykiske reaktioner og lignende tilstande.

***

Der er flere årsager til, at forsikringstagers afbestilling af rejsen efter vores opfattelse ikke berettiger til dækning.

For det første var forsikredes tilstand ikke i en stabil, god fase i to måneder forud for betalingen af depositum (delbetaling af rejsen) den 15. august 2016.

Det fremgår af journalen, at forsikringstager i maj 2012 havde fået påvist aortainsufficiens (utæt aortaklap medførende tilbagebeløb af blod til hjertet, således at hjertet må arbejde hårdere for at dumpe en del af blodet ud to gange). Som følge heraf gik han til ekkokardiografisk kontrol. Ved kontrol på hjertemedicinsk afdeling den 27. juni 2016 var selve aortainsufficiens let til moderat, hvilket blev angivet som stationært. Han havde dog en uafklaret tendens til hurtig hjertebanken om morgenen, der kunne vare i nogle timer. Ved monitorering var der hyppige ventrikulære ekstrasystoler (ekstra hjerteslag). Han kunne endvidere være svimmel om morgenen, men han mistænke selv, at det kunne have en psykisk årsag. På baggrund af de ventrikulære ekstrasystoler fandt man indikation for 2-døgns holtermonitorering (undersøgelse af hjerterytmen via en båndoptager på brystet). Forsikringstager blev informeret om udrednings- og behandlingsplanen og samtykkede.

Den 20. juli 2016 var forsikringstager igen til konsultation på hjertemedicinsk afdeling. Af journalen fremgår, at holtermonitorering viste sinusrytme med hyppige ventrikulære ekstrasystoler. Man ordinerede forsøgsvis præparatet Selo-zok, og der blev aftalt 1-døgn holtermonitorering ca. 3-4 uger efter.

Herefter bestilte og betalte forsikringstager som nævnt depositum på rejsen den 15. august 2017.

Forsikringstager afbestilte efterfølgende rejsen som følge af utryghed ved at skulle rejse med sin hjertetilstand, jf. bl.a. hans oplysninger i telefonsamtalen den 21. november 2016. På baggrund af ovenstående det konstateres, at forsikringstagers hjertetilstand ikke var i en stabil god fase i to måneder før betalingen af depositum. Således havde han ved konsultationen den 27. juni 2016 angivet svimmelhed og hurtig hjertebanken i timevis om morgenerne, hvilket havde foranlediget yderligere udredning, og den 20. juli 2016 - mindre end én måned forud for betaling af depositum - var der aftalt yderligere udredning, og forsikringstager fik ordineret et nyt præparat hjertemedicin.

***

Endvidere finder vi, at der ikke er tale om, at *rejsen ikke kan gennemføres,* fordi sikrede bliver *akut syg,* og en læge vurderer, at rejsen vil forværre sygdommen eller skaden væsentligt eller i øvrigt skade helbredet.

Af journalnotat af 14. november 2016 fra egen læge fremgår, at forsikringstager var lidt i tvivl om, hvorvidt det var forsvarligt at tage af sted, da han havde haft nogle dage 'hvor det har været lidt svært at komme i gang om morgenen'. Lægen anførte, at der umiddelbart ikke var noget, der skulle forhindre ham i at tage af sted, men anbefalede, at han kontaktede forsikringsselskabet for at sikre sig, at han var dækket ind under rejsen.

Dagen efter - den 15. november 2016 - er det anført, at forsikringstager henvendte sig, at han ønskede at bruge sin afbestillingsforsikring. Han angav at føle sig energiforladt *om morgenen* og at opleve kvalme, utilpashed og noget svimmelhed. Der var ingen smerter, ingen appetitændring, intet vægttab, ingen feber og ingen influenzalignende symptomer. Lægen anførte: 'Angiver at han ikke synes han har det godt. Angiver først selv at han ikke ved om det er psykisk og kommer flere gange ind på at han er utryg ved at skulle rejse. Skal afsted med sin kæreste. Direkte adspurgt vil han egentlig gerne blive hjemme fra rejsen'.

Den 17. november 2016 henvendte forsikringstager sig igen til lægen, hvor han beskrev uro i brystet og ubehag i kroppen om morgenen, der bedres op af dagen. Han var meget utryg ved at skulle rejse. Lægen anførte at i betragtning af disse symptomer og hans psykiske reaktion heraf vurderedes det ikke lægeligt hensigtsmæssigt, at han rejste.

Vi finder på baggrund af ovenstående ikke, at forsikringstagers tilstand havde en sådan alvorlig karakter, at det ikke var muligt at gennemføre rejsen ud fra et medicinsk perspektiv. Således anfører egen læge direkte, at der ikke umiddelbart er noget, der hindrer forsikringstager i at rejse. Dette bestyrkes også af brevet fra hjertemedicinsk afdeling af 21. september 2016, hvor afdelingslægen ikke hjertemæssigt kunne se nogen forhindring i, at forsikringstager tager afsted. Forsikringstagers symptomer, da han henvendte sig til læge de tre gange i november 2016 må således beskrives som i den absolut lette kategori med blot kvalme, utilpashed og manglende energi om morgenen. Der var *ingen* influenzasymptomer eller øvrige tegn på sygdom. De lette symptomer gav ikke grundlag for at afbestille rejsen, der endvidere først skulle finde sted seks dage senere, og hvor symptomerne kunne nå at aftage. Afbestillingen skyldtes således ikke en akut sygdom, der umuliggjorde rejsen, men derimod at forsikringstager var urolig og ikke havde lyst til at rejse. Forsikringstager angav da også selv til lægen, at han ikke vidste, om det var noget psykisk, men at han var utryg ved at rejse - og direkte adspurgt ville han egentlig bare gerne blive hjemme fra rejsen.

Naturligvis skal forsikringstager ikke tage ud og rejse, hvis han ikke føler sig tryg og ikke har lyst til det. Vi er således ikke uenige med egen læge i, at det ikke var hensigtsmæssigt at rejse. En sådan bekymring/manglende lyst til at rejse er imidlertid noget rent subjektivt, og ikke noget der berettiger til, at man kan få den afbestilte rejse betalt af sit forsikringsselskab.

Vi skal herudover bemærke, at forsikringen som nævnt ikke dækker afbestilling som følge af flyveskræk, fobier, andre psykiske reaktioner og lignende tilstande. Forsikringstagers psykiske reaktion på de lette symptomer er ikke at betragte som en egentlig akut psykisk sygdom, men må derimod anses for omfattet af den nævnte undtagelse.

Afslutningsvis skal vi bemærke, at forsikringstager trods vores rådgivning herom (og opfordring fra såvel egen læge som lægen på hjertemedicinsk afdeling) ikke kontaktede SOS med henblik på at få en medicinsk forhåndsgodkendelse.

Vi må således fastholde vores afgørelse."

Klagerens advokat har i brev af 26/5 2017 til nævnet bl.a. anført:

> "Under henvisning hertil giver forsikringsselskabets brev af 2. maj 2017 anledning til følgende præciseringer:
>
> Det fastholdes, at forsikringstager havde et godt og stabilt helbred i tiden for og efter købet af rejsen. Det bekræftes af bilag 1. og 2.
>
> Det fastholdes, at forsikringstagers helbred senere ændrede sig så markant, at lægen frarådede en langdistance-rejse. Det bekræftes af bilag 3. Forsikringstager måtte følge dette råd - alt andet ville have været uansvarligt. Ændring må betegnes, som akut. Det bekræftes af lægeerklæringer bilag i 1., 2. og 3.
>
> Det afvises, at flyskræk, fobi eller anden alvorlige psykiske reaktion, har været grundlag for en annullation af rejsen. Det bekræftes af lægeerklæringerne, bilag l., 2 og 3. der ikke nævner disse forhold.
>
> Det afvises, at forsikringstager har været forpligtet til at søge medicinsk forhåndsgodkendelse før rejse. Hertil kommer, at forsikringstager heller ikke havde grund hertil, fordi lægeerklæringerne, bilag 1 og 2, netop bekræfter, at han kan rejse på almindelig vis, som alle andre.
>
> På baggrund heraf fastholdes det, at forsikringstager opfylder betingelserne for at få sine rejseudgifter refunderet af forsikringsselskabet."

Selskabet har i mail af 9/6 2017 til nævnet bl.a. anført:

> "Vi kan på baggrund af de lægelige akter slet ikke genkende anbringendet om, at der skete en markant ændring af forsikringstagers helbred i tiden mellem rejsens bestilling og afbestilling. Vi henviser i det hele til vores tidligere indlæg til nævnet."

Klagerens advokat har i brev af 27/6 2017 til nævnet bl.a. anført:

> "Under henvisning hertil findes der kun tre lægeerklæringer i denne sag, men de har til gengæld været bestemmende for forsikringstagers rejseaktiviteter til [udlandet].
>
> De to første erklæringer bekræfter, at forsikringstager kan gennemføre rejsen, som alle andre, bilag 1. og 2.
>
> Den sidste erklæring fraråder, at rejsen foretages, fordi forsikringstagers helbred har ændret sig, bilag 3.
>
> Disse tre lægeerklæringer har været af afgørende betydning for forsikringstager.
>
> De bør derfor udgøre det objektive grundlag for en afgørelse af denne sag.
>
> Lad mig tilføje, at forsikringsselskabet ikke har fremlagt noget bevis på, at aflysning af rejsen skyldes psykiske forhold, flyskræk, fobier eller lignende.

På baggrund heraf fastholdes det, at forsikringstager opfylder betingelserne for at få sine rejseudgifter refunderet af forsikringsselskabet."

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen, hvoraf nogle gengives nedenfor.

Af journalnotat fra Hjertemedicinsk Afdeling fremgår bl.a.:

"**20.07.2016 – Klinisk kontakt**

…

- Aktuelle
  - Der foreligger nu svar på 48-timers Holtermonitorering
- Hjerte/lungestatus
  - Hjertestatus
  - Holler
    - Indikation: vurdering af hjerterytmen, idet pt. er subjektivt generet af hjertepalpitationer.
      Holtermonitorering viser sinusrytme som grundrytme med hyppige ventrikulære ekstrasystoler.
      Frekvensen varierer mellem 50-113 slag i minuttet med en gennemsnitlig frekvens på 74 slag i minuttet. Der er små løb af SVT i alle 4 tilfælde - længste over 8 slag og med en frekvens på 170 slag i minuttet.
      Har angivet 'hjertebanken og uro i brystet', i forbindelse med registreret sinusrytme og ventrikulære ekstrasystoler.
      Ialt 10,166 (umiddelbart monofokale) ekstrasystoler - svarende 5% af tiden

- Konklusion og plan
  - Normofrekvent sinusrytme med hyppige, ventrikulære ekstrasystoler.
    Tolker, at pt. er generet af ekstrasystoler.

Forsøgsvis:
Rp. tablet Selo-Zok 50 mg x 1 dagligt, og fornyet (der foreligger normalt 12-punkts-ekg uden overledningsforstyrrelse), og
Rp. 1-døgbs Holtermonitorering om cirka 3-4 uger, og der bestilles
Rp. Thyroideatal.

…

27.06.2016 – Klinisk kontakt

…

- Aktuelle
  - [I 70'erne]-årig mand som i forbindelse med indlæggelse for lipothymi maj 12 fik påvist let aortainsufficiens. Møder til planlagt ekkokardiografisk kontrol.

    Kendt hypertension og i behandling for hypercholesterolæmi og har essentiel tremor. Er hjertemæssigt velbefindende. Ingen åndenødtendens eller lipothymi. Et enkelt ildebefindende Sankt Hans aften men besvimede ikke. Ingen angina. Hver morgen tendens til hurtig hjertebanken, der kan vare flere timer. Kan være svimmel om morgenen men tænker selv på om det kan være psykisk. Mistede hustru for nogle år siden og det har taget hårdt på ham.

…

- Konklusion og plan

[I 70'erne]-årig mand kendt med let aortainsufficiens kommer til ekkokardiografisk kontrol. Asymptomatisk. Stationært let tit moderat aortainsufficiens. Acceptabelt blodtryk. Uafklarede hyppige tilfælde af hurtig hjertebanken om morgenen. Har hyppige ventrikulære ekstrasystoler på monitoreringen.

Rp. 2-døgns Holtermonitorering.
Rp. Ekkokontrol om 2 år men for ved behov.

Patienten er informeret om udredning- og behandlingsplan og samtykker. …"

Af brev af 2/9 2016 fra Hjertemedicinsk Afdeling fremgår bl.a.:

"Jeg har nu svar på båndoptagelsen of hjerterytmen, som du har fået foretaget over 2 døgn.

Undersøgelsen viser, at du generelt har en normal hjerterytme, med en puls der svinger mellem 45 og 100, og et gennemsnit på 60.

Du har nogle enkelte ekstraslag fra hjertets forkammer og hjertekammer, som ikke har nogen betydning, og så har du et lille løb of hurtig hjerterytme fra forkammeret over ca. 18 sekunder.
Dette kan være et helt tilfældigt fund, og er ikke med sikkerhed nogen tegn til behandlingskrævende hjertesygdom.

Jeg vil ikke andre i din medicin på nuværende tidspunkt, idet pulsen ligger fint på optagelsen, og vi indkalder dig til en ny båndoptagelsen af hjerterytmen over 2 døgn om ca. 4 mdr. I mellemtiden kan du gå til egen læge, såfremt undersøgelsen skal fremskyndes."

Af brev af 21/9 2016 fra Hjertemedicinsk Afdeling fremgår bl.a.:

"Du spurgte, om du kan tage til [udlandet] d. 24.11.2016 i 12 dage.

Hjertemæssigt kan jeg ikke se nogen forhindring i, at du tager afsted, men beslutningen ligger endeligt hos dit rejseforsikringsselskab med henblik på, om du er dækket ind under rejsen."

Af selskabets sagslog af 30/9 2016 fremgår bl.a.:

"**Beskrivelse:**
FT RINGER OP OPLYSER, AT HAN DEN 23/11 SKAL TIL [udlandet]. HAN GÅR TIL TJEK FOR HJERTET HVERT ANDET ÅR, OG HAR LIGE VÆRET TIL TJEK I AUGUST. LÆGEN HAR IFØLGE FT SAGT AT ALT ER FINT OG AT HAN GODT MÅ REJSE. FT VIL GERNE HAVE, AT JEG SKRIVER TIL HAM, AT HAN ER DÆKKET PÅ REJSEN. JEG OPLYSER, AT HVIS HAN ER I STABIL GOD FASE 2 MÅNEDER OP TIL AFREJSE ER HAN DÆKKET AF SIN REJSEFORSIKRING PÅ REJSEN. JEG KAN SENDE HAM BETINGELSERNE OG BESKRIVE HVAD VI MENER MED STABIL GOD FASE. ENDIVIDERE FORTÆLLER JEG, AT ET PLANLAGT KONTROLBESÆG, HVOR DER IKKE ER FORETAGET ÆNDRINGER I MEDICIN, BEHANDLING M.M. IKKE BETRAGTES SOM ET LÆGEBESØG, HVOR DER SKAL SØGES MEDICINSK FORHÅNDSGOD-

KENDELSE. OPLYSER, AT HVIS HAN ER I TVIVL KAN HAN SØGE EN MEDICINSK FORHÅNDSGODKENDELSE PÅ SOS.EU, MEN AT DET HAN FORTÆLLER MIG IKKE SKULLE HAVE INDFLYDELSE PÅ HAN DÆKNING PÅ REJSEN."

Af journalnotat fra klagerens egen læge fremgår bl.a.:

"**17-11-2016 Kons./Besøg**
Beh.: …

[Klageren] kommer i dag til opfølgning på blodprøver og hjertediagram. Ikke oplevet bedring efter selozok blev nedjusteret fra 50 til 25 mg. - har opf ved kardiologerne i januar mdr.
Beskriver fortsat uro i brystet og ubehag i hele kroppen særligt om morgen. Synes selv det bedre sig op ad dagen. Er selv meget utryg ved at skulle rejse til [udlandet]

Taget i betragtning af de symptomer [klageren] udviser og den psykiske reaktion heraf vurderes det lægeligt ikke hensigtsmæssigt at han rejser til [udlandet]. Således frarådes langdistance rejse aktuelt.
…
15-11-2016 Kons./Besøg
Beh.: …

Kommer egentlig mhp at han ønsker at bruge rejseafbudsforsikring. Meldt sig til en rejse til [udlandet] om 1 uge
Angiver at han ikke synes han har det godt. Angiver først selv at han ikke ved om det er psykisk og kommer flere gange ind på at han er utryg ved at skulle rejse. Skal afsted med sin kæreste. Direkte adspurgt vil han egentlig gerne blive hjemme fra rejsen.
Energiforladt ca hver 2. dag indenfor de sidste 14 dage.
Oplever kvalme og utilpashed. Føler sig energiforladt om morgen. Adspurgt til øvrige organsystemer ingen smerter
Fortsat noget svimmelhedsfølelse
Ikke følt bedring efter nedjustering af selo-zok, se tidl notater.
Ingen appetitændring, intet vægttab afebril. Ingen influenza lign symp.
stc ia, regelmæssig hjerteaktion. Kendt med ekstrasystoler.
…
14-11-2016 …/…
Beh.: …

Lidt i tvivl om det er forsvarligt at tage afsted.
Har haft nogle dage, hvor det har været lidt svært at komme i gang om morgenen.
Umiddelbart ikke noget der skulle forhindre ham i at tage afsted, men anbefaler, at han kontakter forsikringsselskabet for at sikre sig, at han er dækket under rejsen.

07-11-2016…/…
Beh.: …

Døjer med lidt svimmelhed om morgenen. Får 50 mg selo-zok om morgenen og på den baggrund lidt lav puls.
Puls ligger omkring 50.

Dim tabt. metoprolol succinat 25 mg x 1

29-09-2016 Ukompliceret hypertension
Beh.: …

Diagnoser:
K86 Ukompliceret hypertension

Kontakt tekst:
Hypertensionsårskontrol.

Velbefindende. Har haft god effekt af betablokker for symptomgivende ekstra systoler. Skal til ny holtermonitorering om 4 mdr. Har ikke længere hjertebanken om morgenen. Ikke svimmel. Ikke brystsmerter.

Obj: BT: 130/90
Puls 70
St.p et c ia
Ekg med regelmæssig SR med en enkelt ventrikulær ekstrasystole.

Lab. er ia, desværre er der ikke taget PSA, som pt. bør have kontrolleret pga c. prostata.
…
19-09-2016 Ukompliceret hypertension
Beh.: …

Diagnoser:
K86 Ukompliceret hypertension

Kontakt tekst:
…
Går til Bt kt og har været vurderet hjertemedicinsk i juni, se dette.
Har noget med en hjertklap og arrytmi.
…
Vi aftaler han kommer til HA års lab, derefter LK mhp at lave et resume og en plan for kontroller fremadrettet.
recepter fornyet i dag."

Af selskabets sagslog af 13/12 2016 fremgår bl.a.:

"Ft ringer. Han er utilfreds med mit afslag. Han mener ikke, at vi har talt om stabil god fase før afbestilling han har i hvert fald ikke opfattet det sådan ... Siger han.
Da vil skal afslutte samtalen fortæller han, at afbestillingen ikke skyldes hjertet, men generel utilpashed den 18-19/11. Måske influenza. Jeg beder ham fa yderligere lægedok. Ind på, hvorfor egen læge har frarådet afrejse."

Af udtalelse af 21/12 2016 fra klagerens egen læge fremgår bl.a.:

"[Klageren] har været i telefonisk kontakt med os d. 14/11 2016 og set i klinikken hhv. d. 15// 11 og 17/11. [Klageren] henvender sig grundet ubehag i brystet og almene symptomer. [Klageren] er tidl. kendt med forhøjet blodtryk og hjertesygdom.
Taget i betragtning af de symptomer [klageren] udviste ved undersøgelsen ovennævnte dage og den psykiske reaktion heraf blev det lægeligt ikke fundet hensigtsmæssigt at han rejste til [udlandet]. Således blev han frarådet langdistance rejse de kommende par uger."

11. 90430

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**6. Generelle undtagelser**
Dækningen omfatter ikke skader:
…
- I form af flyveskræk, fobier, andre psykiske reaktioner og lignende tilstande.
- Som følge af kroniske lidelser eller lidelser, der var til stede før afrejse fra Danmark, medmindre der ikke med rimelighed kunne forventes, at lidelsen ville medføre behandlingsbehov under rejse, se pkt. 6.1.

…
6.1 Eksisterende sygdom /tilskadekomst
Hvis sikrede har en eksisterende sygdom/tilskadekomst, skal sygdommen/tilskadekomsten have været i en stabil god fase i mindst 2 måneder inden rejsen bestilles eller ved betaling eller delbetaling af rejsen.

Ved stabil god fase forstås at tilstanden har været stationær uden nogen form for ændring, udvikling eller periodisk forværring, som har:
- krævet kontakt til læge (ud over regelmæssige kontrolbesøg)
- medført justering eller plan om ændring af behandling/medicinering
- medført plan om yderligere undersøgelser, behandling eller hospitalsindlæggelse.

Hvis sikredes sygdom/tilskadekomst ikke var i stabil god fase skal sikrede indhente forhåndsgodkendelse. Se pkt. 6.2.

6.2 Forhåndsgodkendelse
I tilfælde af eksisterende sygdom/tilskadekomst, skal sikrede ved henvendelse til SOS International før bestilling af rejsen, få en forhåndsgodkendelse af, hvorvidt der på trods af sygdommen/tilskadekomsten er dækning.

En forhåndsgodkendelse fra SOS International er bindende for Codan.

Det er kun nødvendigt med en medicinsk forhåndsgodkendelse, hvis sikredes sygdoms/tilskadekomst ikke er i en stabil god fase 2 måneder inden afrejse.
…
8 Afbestillingsdækning
8.1 Egen sygdom, tilskadekomst mv.
Dækningen omfatter hvis rejsen ikke kan gennemføres fordi sikrede:

- bliver indlagt på hospitalet pga. en akut alvorlig sygdom eller alvorlig tilskadekomst. (Om eksisterende sygdom/tilskadekomst, se pkt. 6.1.)
- er død
- bliver akut alvorligt syg eller kommer alvorligt til skade, og en læge vurderer, at rejsen vil forværre sygdommen eller skaden væsentligt eller i øvrigt skade helbredet
- af medicinske årsager ikke kan modtage en krævet vaccination, som pludseligt bliver stillet som et krav for at rejse til feriemålet. Det er en betingelse, at kravet bliver stillet, efter rejsen er betalt bliver akut alvorligt syg eller kommer alvorligt til skade, og en læge vurderer, at det ikke vil være muligt at udføre den planlagte primære aktivitet på en bestilt aktiv ferie.

Det er en betingelse, at den planlagte primære aktivitet tydeligt fremgår af rejsebevis, kvittering eller lign. Hvis dette ikke er tilfældet, vil Codan på baggrund af de foreliggende oplysninger vurdere, om der kan ydes erstatning.

Om eksisterende sygdom/tilskadekomst, se pkt. 6.1
…
8.4 Hvad er ikke dækket?
Dækningen omfatter ikke:
…
- årsager til afbestilling der var tilstede eller var symptomgivende, da rejsen blev bestilt eller ved betaling af depositum.

…
- hvis sikredes sygdom/tilskadekomst ikke var i en stabil god fase de sidste 2 måneder før rejsen blev bestilt (depositum betalt) medmindre der er indhentet forhåndsgodkendelse. Se pkt. 6.1 og 62.2"

Nævnet udtaler:

Klageren bestilte en rejse til sig og sin kæreste med afrejse den 23/11 2016. Den 15/8 2016 betalte klageren et depositum på 8.780 kr., hvoraf klagerens andel udgjorde 4.390 kr., og den 19/9 2016 betalte klageren den resterende del af beløbet på 35.120 kr., hvoraf hans andel udgjorde 17.560 kr. Den 18/11 2016 afbestilte klageren rejsen på grund af sygdom.

Klageren ønsker, at selskabet skal dække afbestillingen af rejsen.

Selskabet har afvist at yde forsikringsdækning med henvisning til, at klagerens tilstand ikke havde været i en stabil god fase i to måneder forud for betalingen af depositum. Selskabet har endvidere henvist til, at der ikke er tale om, at rejsen ikke kunne gennemføres grundet akut sygdom. Selskabet har anført, at forsikringen ikke dækker afbestilling som følge af flyveskræk, fobier, andre psykiske reaktioner og lignende tilstande. Selskabet har også henvist til, at klageren ikke havde anmodet SOS om en medicinsk forhåndsgodkendelse.

Klageren fik i maj 2012 konstateret aortainsufficiens, hvorefter kan gik til ekkokardiografisk kontrol. Det fremgår af journalnotat af 27/6 2016, at klageren var til kontrol på Hjertemedicinsk Afdeling, og at aortainsufficiens var stationært let til moderat. Det fremgår endvidere, at han havde uafklarede hyppige tilfælde af hurtig hjertebanken om morge-

nen og hyppige ventrikulære ekstrasystoler på monitoreringen. På baggrund heraf fik han foretaget 2-døgns holtermonitorering.

Af journalnotat af 20/7 2016 fra Hjertemedicinsk Afdeling fremgår det, at holtermonitorering viste sinusrytme som grundrytme med hyppige ventrikulære ekstrasystoler. På forsøgsvis fik klageren ordineret Selo-Zok og fornyet 1-døgns holtermonitorering ca. 3-4 uger efter.

Det fremgår af brev af 21/9 2016 fra Hjertemedicinsk Afdeling, at "hjertemæssigt kan jeg ikke se nogen forhindring i, at du tager afsted".

Af journalnotat af 14/11 2016 fremgår det, at klageren var lidt i tvivl om, det var forsvarligt at tage ud at rejse, og at han havde haft nogle dage, hvor det havde været lidt svært at komme i gang om morgenen. Lægen vurderede, at der umiddelbart ikke var noget, der skulle forhindre ham i at tage afsted.

Det fremgår af journalnotat af 15/11 2016, at "angiver at han ikke synes han har det godt. Angiver først selv at han ikke ved om det er psykisk og kommer flere gange ind på at han er utryg ved at skulle rejse. … Direkte adspurgt vil han egentlig gerne blive hjemme fra rejsen". Det fremgår endvidere, at han oplevede kvalme og utilpashed, at han følte sig energiforladt om morgenen og fortsat noget svimmelhedsfølelse. Han havde ingen øvrige smerter, der var ingen appetitændring, intet vægttab og ingen influenzalignende symptomer.

Af journalnotat af 17/11 2016 fremgår det, at han fortsat havde uro i brystet og ubehag i hele kroppen særligt om morgenen, men at han syntes, at det bedrede sig op ad dagen. Det fremgår også, at han var utryg ved at skulle rejse, og at lægen vurderede, at "taget i betragtning af de symptomer [klageren] udviser og den psykiske reaktion heraf vurderes det lægeligt ikke hensigtsmæssigt at han rejser til [rejsedestination]. Således frarådes langdistance rejse aktuelt".

Af selskabets sagslog af 13/12 2016 vedrørende en telefonsamtale med klageren fremgår det blandt andet, at klageren havde fortalt, at "afbestillingen ikke skyldes hjertet, men generel utilpashed den 18-19/11. Måske influenza".

Af forsikringsbetingelsernes punkt 6 fremgår det blandt andet, at forsikringen ikke dækker skader "i form af flyveskræk, fobier, andre psykiske reaktioner og lignende tilstande".

Det fremgår af forsikringsbetingelsernes punkt 8.1, at forsikringen dækker, hvis rejsen ikke kan gennemføres, fordi sikrede "bliver akut alvorligt syg eller kommer alvorligt til skade, og en læge vurderer, at rejsen vil forværre sygdommen eller skaden væsentligt eller i øvrigt skade helbredet".

Af forsikringsbetingelsernes punkt 8.4 fremgår det, at forsikringen ikke dækker, "hvis sikredes sygdom/tilskadekomst ikke var i en stabil god fase de sidste 2 måneder før rejsen blev bestilt (depositum betalt) medmindre der er indhentet forhåndsgodkendelse".

Det er nævnets opfattelse, at forsikringsbetingelsernes regler om forhåndsgodkendelse skal læses i overensstemmelse med forsikringsbetingelsernes øvrige dækningskriterier og undtagelser, hvorfor en manglende forhåndsgodkendelse ikke kan betyde en ringere dækning for sikrede, end hvad forsikringens vilkår ellers giver ret til, ligesom selskabet ikke i forbindelse med anmodningen om et forhåndstilsagn kan klausulere forsikringsdækningen i videre omfang, end hvad der følger af den mellem parterne indgåede forsikringsaftale, jf. herved nævnets afgørelse i sag 85.452.

Efter en gennemgang af sagen finder nævnet ikke grundlag for at kritisere, at selskabet har afvist at udbetale afbestillingsdækning med henvisning til, at klagerens tilstand ikke havde været i en stabil god fase i to måneder forud for betalingen af depositum.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at det af journalnotat af 27/6 2016 fremgår, at klageren var til kontrol på Hjertemedicinsk Afdeling, og at klageren havde uafklarede

hyppige tilfælde af hurtig hjertebanken om morgenen samt hyppige ventrikulære ekstrasystoler på monitoreringen, og at han på baggrund heraf fik foretaget 2-døgns holtermonitorering.

Nævnet har også lagt vægt på, at det af journalnotat af 20/7 2016 fra Hjertemedicinsk Afdeling fremgår, at holtermonitorering viste sinusrytme som grundrytme med hyppige ventrikulære ekstrasystoler, og at klageren på forsøgsvis fik ordineret Selo-Zok og fornyet 1-døgns holtermonitorering ca. 3-4 uger efter.

Mindre end to måneder forud for betalingen af depositum havde klagerens tilstand således medført plan om yderligere behandling samt ændret medicinering.

Nævnet har endvidere lagt vægt på, at der i medfør af forsikringsbetingelsernes punkt 6 ikke er dækning for skader i form af blandt andet psykiske reaktioner og lignende tilstande, hvorfor det af klagerens læge i journalnotat af 17/11 2016 anførte om klagerens "psykiske reaktion" som følge af klagerens fortsatte "uro i brystet og ubehag i hele kroppen" ikke i sig selv kan give klageren ret til at få dækning for den afbestilte rejse.

Det, som klageren i øvrigt har anført, kan ikke føre til andet resultat.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Peter Thønnings